

Til lovforslag nr. L 5

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 25. november 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af færdselsloven

(Implementering af dele af tredje kørekortdirektiv, ændring af gyldighedstiden for kørekort)

[af justitsministeren (Lars Barfoed)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. oktober 2010 og var til 1. behandling den 26. oktober 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 24. august 2010 dette udkast til udvalget, jf. (2009-10) REU alm. del – bilag 668. Den 5. oktober 2010 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 19 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2 af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Radikale Venstres medlemmer af udvalget kan generelt støtte lovfor-

slaget, der har til hensigt at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser. Loven skal gennemføre dele af 3. kørekortdirektiv, der bl.a. har til formål at reducere mulighederne for forfalskning af kørekort. I betragtning af, at det ikke er dokumenteret, at forfalskning af kørekort er et udbredt problem i Danmark, er det efter S's, SF's og RV's opfattelse væsentligt, at de nye regler om hyppig fornyelse af kørekort ikke giver borgerne uforholdsmæssigt store gener. S, SF og RV lægger derfor vægt på ministerens løfte om, at man i den nærmere udformning af den administrative procedure for de jævnlige fornyelser af kørekort vil bestræbe sig på at gøre proceduren så simpel for borgerne som muligt, jf. justitsministerens svar på spørgsmål 1.

Et *mindretal* i udvalget (DF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Kim Andersen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd. Marlene Harpsøe (DF) Pia Adelsteen (DF) Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Karen Hækkerup (S) Maja Panduro (S) Mogens Jensen (S) Julie Skovsby (S) Anne Baastrup (SF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) nfmd. Lone Dybkjær (RV) Line Barfod (EL)

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 5

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 5

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvad proceduren er for fornyelse af kørekort ved det fyldte 70. år, og om ministeren, bl.a. set i lyset af den elektroniske sagsbehandling, kan se muligheder for forenkling heri, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvad årsagen er til at bibeholde krav om kørekortfornyelse hvert andet år for kronisk syge, som f.eks. diabetikere, og dermed opretholde strammere regler, end direktivet lægger op til, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om det efter ministerens opfattelse er rimeligt, at velbehandlede diabetikere skal have fornyet deres kørekort hvert andet år i modsætning til for eksempel Sverige, hvor det kun skal ske hvert femte år, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren er enig med tidligere afdelingslæge i Embedslægeinstitutionen i Region Midtjylland, Anne-Lene Boe, som på baggrund af en undersøgelse af sager om kørekortfornyelser udtaler: »Det er helt klart vores vurdering, at velbehandlede diabetikere ikke har brug for at få deres kørekort fornyet vurderet hvert andet år. Det er meget stramme regler, vi har her i Danmark, og det er helt unødigt i forhold til de her mennesker. Det giver kun diabetikerne en masse bøvl og koster både dem og samfundet en masse penge.«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om et gebyr på 100 kr. er det nøjagtige beløb for dækning af omkostninger ved ombytning hvert 15. år af kørekort for personbiler o. lign., til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om et gebyr på 135 kr. er det nøjagtige beløb for dækning af omkostninger ved ombytning af kørekort for erhvervschauffører, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren vil overveje, at der bliver et ensartet beløb for ombytning af kørekort for alle kategorier henset til, at erhvervschauffører i forvejen har større udgifter ved at ombytte hvert 5. år mod øvrige hvert 15. år, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om ministeren vil oplyse nøjagtigt, i hvilke kørekortskategorier der lægges op til forhøjede aldersgrænser i forhold til gældende regler, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om tredje kørekortsdirektiv giver mulighed for, at Danmark forhøjer grænsen fra 70 år til f.eks. 75 år ved fornyelse af kørekort, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om ministeren vil oplyse, fra hvilke oprindelseslande der ikke kræves køreprøver ved ombytning af udenlandske kørekort, altså hvor kørekort kan ombyttes direkte, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm., om ministeren vil oplyse, hvor mange der sigtes for dokumentfalsk ved ombytning af udenlandske kørekort til danske, og hvilke lande disse sigtede kommer fra, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm., om de mange ekstra kørekortombytninger i forhold til nu vil medføre, at kommunerne skal kompenseres (jf. DUT-princippet) herfor, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm., om en ombytning af kørekort hvert 15. år vil betyde, at personer, som ikke er erhvervschauffører, men som har kørekort til kategorierne C, D, BE, CE og

- DE, fortsat vil bibeholde disse kategorier ved enhver ombytning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om ministeren vil gøre brug af undtagelsesbestemmelsen om, at »medlemsstaterne kan undtage køretøjer, der bruges af væbnede styrker eller civilforsvaret« henset til, at disse køretøjer oftest føres af unge personer, som til gengæld er under kommando af ældre »vognkommandører«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om ministeren vil sørge for, at der foretages »sammenkobling« af de forskellige kategorier, således at sidste ændringsdato i kørekortet er den dato, hvorfra de 5 eller 15 år regnes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om ministeren vil sørge for, at udvalget – inden implementeringen sættes i gang i Danmark – modtager en oversigt over, hvor langt øvrige EU-lande er kommet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvor mange der i løbet af de sidste fem år er sigtet og dømt for forfalskning af kørekort, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvor ofte det forekommer, at politiet på grund af fotografiets alder har vanskeligt ved at genkende føreren ud fra kørekortet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om det forventes, at der i forbindelse med det nye krav om udstedelse af et nyt kørekort hvert 15. år skal ansættes flere personer i det offentlige, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

2 af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Socialdemokratiet og Radikale Venstre.

Spørgsmål 1:

Hvad er proceduren for fornyelse af kørekort ved det fyldte 70. år og kan ministeren, bl.a. set i lyset af den elektroniske sagsbehandling, se muligheder for forenkling heri?

Svar:

Det fremgår af færdselslovens § 59, stk. 3, at et kørekort efter udløbet af gyldighedstiden kan fornys, hvis indehaveren stadig opfylder betingelserne. Det er bl.a. en betingelse, at ansøgeren er i besiddelse af tilstrækkelig syns- og høreevne samt i øvrigt af den fornødne åndelige og legemlige førerlighed, jf. færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 2.

Kørekortbekendtgørelsen indeholder nærmere regler om proceduren for fornyelse af kørekort.

En ansøgning om fornyelse af kørekort ved udløb af gyldighedstiden skal indleveres til kommunen (borgerservice) ved personligt fremmøde, idet kommunen bl.a. skal sikre sig, at kørekortansøgeren og den person, som kørekortet udstedes til, er den samme, jf. nærmere nedenfor. Ansøgningen kan indleveres til enhver kommune, uanset hvor i Danmark ansøgeren har bopæl, jf. kørekortbekendtgørelsens § 69, stk. 1.

Ansøgningen skal være vedlagt lægeattest, fotografi, et offentligt udstedt legitimationspapir, hvoraf ansøgerens personnummer fremgår, samt det tidligere udstedte kørekort, jf. § 69, stk. 2. Til dokumentation for at ansøgeren er identisk med den person, der er beskrevet i lægeattesten, skal fotografiets bagside af lægen være påført ansøgerens personnummer og være underskrevet af lægen, jf. § 21, stk. 5.

Kommunen inddrager herefter kørekortet og udsteder samtidig et midlertidigt kørekort. Hvis ansøgeren ønsker mulighed for at køre bil uden for Norden, kan ansøgeren i stedet anmode om at få sit kørekort foreløbigt fornyet for en periode på tre måneder, jf. § 71, stk. 3.

Kommunen skal herefter foretage kontrol af, at ansøgningen er udfyldt korrekt, at ansøgerens identitet er korrekt, at fotografiet lever op til de krav, som er fastsat i kørekortbekendtgørelsen, at ansøgeren opfylder de helbredsmæssige betingelser for fornyelse af kørekort på baggrund af oplysningerne i lægeattesten, at ansøgeren opfylder kravet om sædvanlig bopæl i Danmark, herunder evt. kontrol af gyldig opholdstilladelse eller opholdsbevis, og at der i Kørekortregistret ikke er nogen indikation for, at ansøgningen skal forelægges for politiet.

Endvidere skal kommunen kontrollere, at der ikke er forløbet mere end tre år, siden gyldigheden af kørekortet er udløbet. Er dette tilfældet, stilles der krav om, at ansøgeren skal bestå en kontrollerende køreprøve for hver kategori, som ønskes fornyet. Kommunen berammer i så fald en kontrollerende køreprøve. Hvis ansøgeren anmoder om dispensation, sendes sagen til politiet.

Kommunen kan træffe afgørelse om spørgsmål, der knytter sig til de ovenfor beskrevne led i behandlingen af en ansøgning om kørekort. Dette indebærer bl.a., at kommunen kan træffe afgørelse om, at et indleveret foto er uanvendeligt, fordi det eksempelvis ikke opfylder kravene til størrelse.

Hvis lægeattesten indeholder oplysninger om sygdom udover oplysninger om synsstyrke, skal afgørelsen om fornyelse ikke træffes af kommunen, men af politiet, jf. kørekortbekendtgørelsens § 22. Politiet kan i den forbindelse kræve, at der fra speciallæge eller andre fremskaffes en erklæring eller yderligere oplysninger, samt at ansøgeren medvirker til lægelige undersøgelser. I visse tilfælde forelægges sagen for Sundhedsstyrelsen ved den regionale embedslægeinstitution, jf. kørekortcirkulærets § 10, stk. 2, jf. bilag 1. Politiet kan i øvrigt kræve, at ansøgeren aflægger en vejledende helbredsmæssig køretest, jf. kørekortbekendtgørelsens § 54, stk. 1.

Hvis andre betingelser end de helbredsmæssige ikke er opfyldt, træffer kommunen afgørelse og giver klagevejledning. Såfremt betingelserne for fornyelse af kørekort ikke er opfyldt, skal førerretten inddrages, hvilket sker ved opdatering af Kørekortregisteret.

Hvis alle betingelser for fornyelse er opfyldt, skal ansøgeren udfylde et stamkort. Kommunen opkræver betaling, bestiller et kørekort hos Rigspolitiet og opdaterer Kørekortregistret. Der betales et gebyr på 30 kr. for fornyelse af kørekort til ansøgere, der er fyldt 70 år, jf. færdselslovens § 124 c, stk. 3. Rigspolitiet udsteder herefter kørekortet og sender det til ansøgeren, medmindre den pågældende har ønsket at afhente kørekortet hos kommunen.

Med lovforslaget lægges der i overensstemmelse med tredje kørekortdirektiv op til indførelse af en ny kørekortmodel med begrænset administrativ gyldighedstid, som indebærer, at et kørekort fremover som udgangspunkt skal fornys hvert 15. år og ikke først ved det fyldte 70. år. Indførelsen af jævnlige fornyelser medfører, at der i de administrative regler, som skal udarbejdes i

forlængelse af lovforslaget, vil skulle tages nærmere stilling til en række spørgsmål om den fremtidige procedure for fornyelse af kørekort. Justitsministeriet vil i den forbindelse så vidt muligt bestræbe sig på at gøre procedurerne så simple for borgerne som muligt, idet hensynet til at sikre, at kørekort fornyes til den rette person, dog også fremover vil være afgørende for ministeriet.

Spørgsmål 2:

Hvad er årsagen til, at ministeren med lovforslag L 5 vil bibeholde krav om kørekortfornyelse hvert andet år for kronisk syge, som f.eks. diabetikere, og dermed opretholde strammere regler, end direktivet lægger op til?

Svar:

Med lovforslaget fastsættes i overensstemmelse med tredje kørekortdirektiv en hovedregel om, at kørekort skal fornyes hvert 15. år.

For så vidt angår kørekort til tunge køretøjer (lastbil og bus mv.) følger det af direktivet, at fornyelse skal ske hvert femte år, og som det fremgår af punkt 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget vil en sådan gyldighedsperiode med hjemmel i færdselslovens § 59, stk. 1, 2. pkt., der foreslås videreført som 3. pkt., blive fastsat ved en administrativ ændring af kørekortbekendtgørelsens § 59.

De nævnte gyldighedstider for kørekort er udtryk for hovedregler. Som det fremgår af punkt 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget kan medlemsstaterne efter direktivets artikel 7, stk. 3, 5. pkt., begrænse den administrative gyldighedsperiode for individuelle kørekort til alle kategorier, hvis der f.eks. skønnes at være behov for hyppigere lægeundersøgelser.

Færdselslovens § 59, stk. 2, 2. pkt., giver allerede i dag hjemmel til, at justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at et kørekort skal gælde i kortere tidsrum end normalt, når forholdene taler derfor. Bemyndigelsen er udnyttet i kørekortbekendtgørelsens § 61, hvorefter et kørekort kan udstedes med en kortere gyldighedstid, såfremt de helbredsmæssige oplysninger taler derfor, eller der er begrundet tvivl om, hvorvidt den pågældende er ædruelig eller uafhængig af euforiserende eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer. Som det fremgår af punkt 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er bestemmelserne i færdselslovens § 59, stk. 2, 2. pkt., og kørekortbekendtgørelsens § 61 efter Justitsministeriets opfattelse velbegrundede og foreslås derfor opretholdt.

Der er med lovforslaget derimod ikke taget stilling til, hvorvidt der bør ske ændringer i de nærmere helbredsmæssige betingelser for at erhverve kørekort, herunder retningslinjerne for, hvornår kørekort udstedes med en kortere gyldighedstid på grund af de helbredsmæssige oplysninger.

Sådanne bestemmelser er i dag fastsat i bilag 2 til kørekortbekendtgørelsen og bilag 1 til kørekortcirkulæret. Bestemmelserne er fastsat med baggrund i bilag III i det gældende kørekortdirektiv (andet kørekortdirektiv (91/439/EØF)), som indeholder mindstekrav med hensyn til fysisk og psykisk egnethed til at føre motorkøretøj.

For så vidt angår sukkersyge fremgår det af andet kørekortdirektiv, at kørekort på grundlag af en lægeerklæring kan udstedes til eller fornyes for ansøgere og førere, der lider af sukkersyge, såfremt der gennemføres regelmæssig lægekontrol afpasset efter hvert enkelt tilfælde. For ansøgere og førere i gruppe 2 – dvs. førere af lastbil, bus mv. – kan kørekort, hvis den pågældende lider af sukkersyge, der kræver insulinbehandling, kun udstedes eller fornyes i helt specielle tilfælde, når der foreligger en behørigt begrundet lægeerklæring, og såfremt der gennemføres regelmæssig lægekontrol.

De nævnte bestemmelser i andet kørekortdirektiv er gennemført i punkt E i henholdsvis bilag 2 til kørekortbekendtgørelsen og bilag 1 til kørekortcirkulæret. Af pkt. E i bilag 1 til kørekortcirkulæret fremgår det f.eks., at kørekort normalt udstedes med en gyldighedstid på 5 år til ansøgere med sukkersyge, der ikke behandles med insulin eller tabletter. Endvidere fastsættes der normalt en gyldighedstid på 2 år, hvis ansøgeren har insulinbehandlet sukkersyge og ikke har haft insulinilfælde inden for de sidste 2 år.

Bilag III i andet kørekortdirektiv er med enkelte justeringer videreført i tredje kørekortdirektivs bilag III.

I august 2009 har Kommissionen vedtaget to direktiver (2009/112/EF og 2009/113/EF), der ændrer i bilag III til henholdsvis andet og tredje kørekortdirektiv. Med de to ændringsdirektiver fastsættes mere udførlige helbredsmæssige mindstekrav med hensyn til erhvervelse og fornyelse af kørekort bl.a. vedrørende førere med sukkersyge. Af de to ændringsdirektiver fremgår bl.a. for så vidt angår førere i gruppe 1 – dvs. førere af almindelig bil mv. – at kørekort kan udstedes eller fornyes til sådanne førere med sukkersyge. Hvis sådanne personer behandles med medicin, bør de underkastes en autoriseret lægelig vurdering og regelmæssige lægeundersøgelser afpasset efter hvert enkelt tilfælde og med højst 5 års mellemrum.

Justitsministeriet er for tiden i gang med at overveje, hvordan de nævnte ændringsdirektiver bør implementeres i dansk ret, og ministeriet vil i den forbindelse – under inddragelse af bl.a. Indenrigs- og Sundhedsministeriet (Sundhedsstyrelsen) og Rigspolitiet – bl.a. overveje, om der er grundlag for at ændre på de gældende retningslinjer om en 2 års tidsbegrænsning på kørekort til førere i gruppe 1, der har insulinbehandlet sukkersyge.

Justitsministeriet forventer at sende et udkast til ændring af kørekortbekendtgørelsen og kørekortcirkulæret i høring inden udgangen af 2010.